

gla

slovenske kulturne akcije

L. XI. 3 EL VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 15. III. 1964

NAPOVED OSMEGA LETNIKA KNJIŽNIH IZDAJ

Ob desetletnici obstoja Slovenske kulturne akcije stopamo v čas osmega letnika njenih knjižnih izdaj. Naše praktično izdanje knjig se ne krije s časom našega poslovnega obstajanja, katerega pa zvesto spremljajo sezone kulturnih večerov in naš informativni kulturni list *Glas SKA*, ki stopa letos v 11. letnik, v korak z letom naše „starosti“. Da se letniki naših knjižnih zbirk razlikujejo od let našega obstoja, so vzroki večinoma tehničnega značaja: selitve našega sedeža, pa selitve tiskarn z vsemi posledicami, pripravljanje rokopisov, še več pa iskanje sredstev za poravnava naših denarnih obveznosti. Vse to je vplivalo, da smo bili prisiljeni od časa do časa raztegniti poslovno leto na pol drugo ali še daljšo dobo, tako da zdaj ob desetletnici napovedujemo — osmi letnik knjižnih zbirk.

Ne mislimo danes razpravljati o dosedanjih izdajah, o njih pomenu in vrednosti; to smo deloma storili ob priliki petdesete knjige, pa bomo še v okviru celotne desetletnice, toda spričo prav zdaj izišlih nekaterih sodb o naših knjižnih zbirkah naj poudarimo samo naše vodilno načelo pri določevanju izdaj: *v nove razmere tujine nismo prišli brez tradicije iz domovine, hoteli pa bi se namenoma tesneje nasloniti na svetovno sodobnost*; tema dvema — tradiciji in sodobnosti — izberemo najboljših njunih del — smo hoteli služiti. Krivico nam dela tisti, ki nam očita samo „preživeto staro domačijstvo“, kakor tisti, ki nas odklanja zaradi „nerazumljive sodobnosti“, kakor tudi tisti, ki nam očita, da ne izdajamo knjige „mlade avantgarde“, ko dobro ve, da so bile celo že napovedane ali vsaj rezervirane, pa so jih avantgardisti umaknili sami. Toliko samo mimogrede kot uvod v letošnji letnik, ki tudi hoče združevati obe ti dve tendenci.

LETOŠNJI LETNIK bo obsegal naslednje knjižne izdaje:

1. *Karel Mauser: Ljudje pod bičem, II. del*. Ni treba priporočati Mauserjeve povesti, saj je njen prvi del že skoraj popolnoma razprodan. Marsikdo je prvi del sicer v dušku in z zanimanjem prebral, ob koncu pa je bil „razočaran“, kajti spričo posvetila Turjaškim prijateljem ni našel v njem nič Turjaka in komaj nekaj malega domobranstva, pa še tega tako, da nikakor ne ustreza naši podobi o njegovi zgodovinski resničnosti, dasi je dogajanje romana celo že prestopilo rob obrambe in napada in se že prelilo v čas Titove vladavine. Toda dotični ni pomislil, da so glavni junaki prvega dela ljudje z Gorenjske, ki so bili pregnani, pa so hiral po taboriščih, ali doživljali svojo

(Dalje na 4. strani)

PROŠNJA IN VABILO

Desetletnica Slovenske kulturne akcije je lep dokaz kulturne zmogljivosti slovenske emigracije. Umetniki in kulturni ustvarjalci so s svojo lastno ustanovo izpričali globoko zavest zvestobe vrednotam slovenske duhovnosti, ohranjajo pravi obraz slovenstva za one doma in za nas v svetu.

Desetletni obstoj je potrdilo prave poti. Vabimo naročnike, prijatelje in ljubitelje, da se odzovejo naši prošnji: podprite nas za pogumen in odločen korak naprej in darujte Slov. kult. akciji

JUBILEJNI DAR

v Argentini v višini 2.000.— pesov, drugod 20.— dolarjev. Plačljivo tudi v obroklih.

DAROVALCI BODO PREJELI POSEBEN KNJIŽNI DAR S POSVETILOM!

UPRAVA SKA.

Pokojni predsednik ZDA John F. Kennedy je večkrat razlagal svoje misli o kulturnem delu. Bil je prepričan, da kulturno delo ni samo okras, ampak bistvo narodnega življenja, temelj moči domovine, ko prikazuje veličino naše duhovnosti. Večkrat je v govorih navajal med drugim:

„Ustvarjalci duhovnih zakladov prispevajo neprecenljiv delež narodni veličini. Kajti oni odločajo, ali nas bo sila obvladala ali pa jo bomo mi. Naša narodna moč je zelo važna! Toda prav toliko vrednost ima duh, ki nas oblikuje in nadzira. Kadar sila vodi človeka v precenjevanje, takrat ga pesništvo opozarja na omejitve, kadar sila maliči človeka, ga pesništvo čisti... Kajti umetnost ustvarja temelje človeške resnice, vogelni kamen za našo sodbo... Umetnik postaja na ta način najvišji izraz naše narodne duše, ko zvest lastni viziji odbija vse, kar je človeštvu nevarno... Zato je umetnik osamljena osebnost. Kakor pravi Frost, je umetnik „kot ljubavnik, ki je v vednem sporu s svetom“. Pogosto mora jadrati proti tokovom časa in to pri ljudeh ni priljubljeno... Zato se mi zdi za bodočnost moje domovine zelo važno, da naša civilizacija v celoti prizna vlogo umetnika v našem svetu. Družba mora preskrbeti, da bo umetnik svoboden, ko bo sledil svojim vizijam in naj te gredo, kamor hočejo... V svobodnem svetu umetnost ni orožje in se ne vključuje v ozračje polemik in ideologij. Kajti umetniki niso inženirji duš... Kadar umetnik služi viziji svoje resnice, služi najbolj svojemu narodu. Če se pa družba odmakne od umetnika, takrat ji po besedah Roberta Frosta ne ostaja ničesar, za čimer bi se mogla ozirati s ponosom in nima pred seboj nič, na kar bi se mogla zanašati z zaupanjem. Pred nami je velika bodočnost Amerike! Naša vojaška sila se bo merila z našim moralnim bogastvom. Bogastvo duha se bo kosalo z našo modrostjo, naša sila bo tekmovala z našimi nalogami. Takrat se naša domovina ne bo bala stvaritev milosti in lepote, ki bodo prevevale vso našo okolico. Amerika bo cenila dela umetnosti, kakor ceni dosežke trgovine in industrije. Vrhovi umetniških stvaritev bodo odpirali široka obzorja vsem našim rojakom. Taka Amerika ne bo uživala ugled samo zaradi moči in sile, ampak zaradi stvaritev svojih umetnikov in kulturnih oblikovavcev.“

(Publishers Weekly, december 1963, vol. 184, št. 83).

— ZA SKLAD SKA so darovali: *Slovenska hranilnica*, Ramos Mejia, mecenski dar 5.000.—; č. g. p. *Fortunat Zorman*, 4 dolarjev; g. dr. *Jožef Goršič*, 7 dolarjev; g. dr. *Jože Bernik*, Chicago (božični dar), 20 dolarjev; A. B., Capital, za Meddobje 4.000.— pesov in za Glas 2.000.— pesov; g. dr. *Jakob Žakelj*, Baragov dom, Cleveland, za Meddobje 436.— pesov. ZA SKLAD GLASA: ga. *Viktorija Miklavc*, V. Luziarnaga, 100.— pesov; P. P., Buenos Aires, 100.— pesov; g. *Franci Urh*, San Antonio de Padua, 100.— pesov; gđ. *Mara Bidovec*, San Justo, 100.— pesov; g. *Jože Omahna*, Berezategui, 200.— pesov; g. *Humbert Pribac*, Australija, avst. funt; g. *Franc Erpič*, Avstralija, pol funta; č. g. *Franc Zabret*, Avstrija, 40 šilinov. — Vsem najlepša hvala!

— SLOVENSKA HRANILNICA, r. z. o. z. v Ramos Mejii nam je poslala naslednje pismo: „P. n. vodstvo Slovenske kulturne akcije, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires. — Spoštovani! Ob zaključku poslovnega leta 1963 je odbor SLOVENSKE HRANILNICE, r. z. o. z. sklenil nakazati Vaši ustanovi dar m\$n. 5.000.— (pet tisoč pesov), katere prilagamo. — S tem želimo dati priznanje in skromno oporo plemenitemu delu, ki ga vršite v slovenski skupnosti! — Z željo, da bi Vam bilo dano doseči še mnogo lepih uspehov pri Vaših prizadevanjih, Vas pozdravljamo z odličnim spoštovanjem. — Ramos Mejia, 8. februarja 1964. Za SLOVENSKO HRANILNICO, r. z. o. z. Predsednik: I. Ašič; tajnik: Marijan Loboda.“ — Odbor Slov. kult. akcije se je s posebnim pismom zahvalil ugledni slovenski socialni in gospodarski ustanovi za velikodušni dar in razumevanje našega dela in naporov.

— Iz Chicaga piše g. dr. Jože Bernik (pismo se je zakasnilo, ker je naslovnik — naš prijatelj nekaj tisoč kilometrov od Buenos Airesa): „Prilagam ček za 20 dolarjev kot božični dar SKA (namesto osebnih voščil znancem in prijateljem). Vam in vsem sodelavcem pri SKA, zlasti Jurčecu in Debeljaku želiva z ženo blagoslovljen božič in srečno novo leto...“ Našemu prijatelju v ZDA se za vse najiskrenejše zahvaljujemo! — Odbor SKA.

— „SLOVENSKA DRŽAVA“ (1. jan. 1964) je objavila izvlečke iz eseja, ki ga je v Meddobju, VII šte. 3-4 objavil *Rafko Vodeb* o pisatelju *Igorju Sentjurcu*. Pravi med drugim: „... Najbolj znan je š. roman „Molitev za ubijavca“, ki so ga prevedli tudi v angleščino in francoščino. Angleški prevod je izšel l. 1959 pod naslovom: „Prayer for an assassin“ pri založbi Deubleday & Co., Inc., Garden City, New York. Prevedla ga je Cornelia Schaefer.“

Prof. Božo Bajuk v Mendosi pa v pismu dr. T. Debeljaku, uredniku knjižne zbirke, med drugim navaja: „Vesel sem novega Mauserja. Joj, saj Ti ne da odnehati, ko si enkrat začel. Mojim fantom je knjiga všeč, ker je poleg umetniške vrednosti nekaj dokumentarni skupek vsega, kar smo preživeli. Kako bi bilo imenitno, ko bi stvar dobili v španskem prevodu. Pa bi tukajšnjim prijateljem dejal: Vzemite in to preberite, pa boš vedel, zakaj smo tu; in boš razumel vse.“

PISMO IZ PARIZA

Dragi gospod in prijatelj,

z velikim zanimanjem sledim Vašim kronikam o kulturnem življenju doma in po svetu. Resnično opravljate lepo nalogo med nami, ko na tako pičlih straneh lista znate posredovati toliko lepega s tolikim obzorjem in dobro voljo. Pisali ste mi, da Vam naj kaj napišem iz kronike pariškega kulturnega življenja. Prav rad sem se odzval in bom vesel, če Vam bo moglo koristiti.

PACEM IN TERRIS — SIMFONIČNA PESNITEV DARIUSA MILHAUDA

Pariz je bil bogat na koncertnih dvoranah. Saj se jih spominjate: Salle Gaveau, kjer so nastopali slovenski pevski zbori in pevci (med drugimi Glasbena Matica pod vodstvom Mateja Hubada), Pleyel je za prireditve visoke družbe in elegancije, veliki Chatelet in še konservatorij. Sedaj so zgradili eno največjih dvoran in sicer za francosko radiofonijo. Otvoritev je bila velik dogodek in oblasti so sklenile prireditvi dati poseben pomen: kakor se je l. 1822 gledališče Josephstadt na Dunaju odprlo z novo kompozicijo Beethovena, posvečeno slovesnosti ter nosi skladba naslov *Die Weihe des Hauses*, tako se tudi tokrat novo svetišče umetnosti v Parizu odprli z izvajanjem prav te Beethovne kompozicije. Kritiki so sicer poudarjali, da je bilo delo pač namenjeno za Dunaj in za tiste čase, vendar so izvedbo pozdravili, ker je bila redkost tudi za Pariz in je bil namen zelo hvalevreden. Sledila je Sedma simfonija (Beethoven), ki ji je dirigent večera Karl Munch, velik beethovenianec, znal dati še poseben izraz.

Biser večera pa je bila krstna izvedba velike simfonične pesnitve *Pacem in terris*, ki jo je na odstavke besedila enciklike papeža Janeza XXIII zložil *Darius Milhaud*. Kakor se je pred 140 leti začela velika sezona koncertov na Dunaju v novi dvorani z novo Beethovno kompozicijo, tako je Karl Munch naštudiral za ta večer najnovejše delo komponista, ki spada med avantgardiste sodobne francoske in evropske glasbe. Milhaud je žid, a je bil velik prijatelj enega največjih katoliških pesnikov našega časa Paula Claudela; papež Pij XII je nazval Claudela genija Evrope XX. stoletja. Milhaud spada poleg Honnegerja in Poulencea med vrhove sodobne francoske glasbe. Zanimanje za izvedbo je bilo veliko. Dogodek je nekaj edinstvenega. Saj je papež Janez XXIII podpisal in razglasil encikliko 11. aprila 1963, nekaj mesecev zatem pa jo je Milhaud že skomponiral in Karel Munch naštudiral z zborom in orkestrom. Milhaud se je tokrat odmaknil od prvih motivov svoje mladosti. Njegove glasbene pesnitve so takrat nosile naslove *Cathalogue des fleurs*, *Machines agricoles*... Sedaj je izbral nekaj posebnega. Skomponiral je nekaj, kar je prava veroizpoved. Zložil je delo, ki naj sodeluje pri zgradbi osnov in temeljev novega sveta, kakor si ga je želel papež Janez XXIII. Zgodilo se je, da se je glasbenik, ki ostaja veren žid, popolnoma vskladil s krščanskimi resnicami v svetu glasbe.

Enciklika je dolga, komponist jo je razdelil v sedem poglavij. Najmočnejši so odstavki, ki nosijo naslov: *Pacem in terris*, *Cum gravissimis igitur*, *Vult autem mens tua*, *Hanc ergo pacem* ter konča *Pacem nihil perire* in so pravi vrhunci izražanja glasbene misli v sodobni obliki tako po dramatikki kakor tudi po doživetju. Poglavja *Hominem igitur societas* do Multa solite so po vsebini teoretična in se komponistovemu doživetju niso popolnoma podredila.

Izvedba je bila sprejeta z velikim navdušenjem. Saj je posebne vrste v svetu glasbe. Zbor je pel vse besedilo v latinščini, kar zahteva pri Francozu poseben napor. Nastopil je tudi zbor solistov pariške Opere. Kritika hvali posamezna poglavja, vendar poudarja, da se je komponist znašel pred ogromno nalogo: oratorij je poln občudovanja in spoštovanja do idej enciklike, misli pa so močno presegle okvir skromne človeške sposobnosti, ko se skušajo meriti z resnicami in ideali večnosti. Beethovnovih viškov kompozicij ni dosegla, vendar pravi kritika, je „*Darius Milhaud odkril akcente izredne preprostosti, prežete z inspiracijo mediteranstva; srečal se je z doživetji suverene veličastnosti, kajti zaključni spevi solistov so bili polni pretresljive nežnosti, zbor pesnitve pa se je z orkestrom zival*

v polnost upanja in vere, dosega joč pri tem vrhove Bachovega Pasijona. Darius Milhaud je v oratoriju *Pacem in terris* ustvaril vrh, ki ga že ne bo moč preseči.

DIDEROT ALI POZABLJEN JUBILEJ

Leta 1963 je Francija slavila dvestopetdesetletnico rojstva Diderota. Gledališča so izvajala njegova dramska dela, centralna Nacionalna knjižnica je priredila razstavo rokopisov; nekatere so odkrili šele pred kratkim. Bil je eden izmed ustanoviteljev Enciklopedije in avtor mnogih glavnih gesel. Vendar se je pri vseh proslavah premalo poudarjalo, da je bil Diderot prvi materialist, utemeljitelj materialistične filozofije. Pred več kot dvesto leti se ruska carica Katarina ni prav nič bala materializma, ko je povabila Diderota na daljše bivanje v Peterburg, ker je hotela biti „mecenka“ kulturnih delavcev in se s tem otresti očitka, da je prav tako „barbarska“, kakor so takrat dolžili ves ruski narod. Ironija: prvi materialist je šel po podporo v Rusijo, kjer je komaj 150 let po njegovi smrti zavladal pravi marksistični materializem in ga sedaj od tam oznanjuje ostalim deželanom sveta.

Diderot je zanimiv še v enem pogledu. Bil je prvi pisatelj, ki je pisal za honorar. Pred njim pesniki, literati in umetniki niso smeli delati „za denar“. To bi bilo sramotno! Umetnik in pesnik sta morala za svoje delo računati na „mecenski dar“ visokega pokrovitelja s kraljevskega dvora ali iz aristokratskih krogov. Seveda so bili taki podporniki redki. Glavni misleci (Voltaire, Montaigne, Montesquieu) so bili sami zelo bogati. (Voltaire je imel gradove v Franciji in Švici). Rokopis je avtor torej moral „darovati“ zaloniku, ki ga je potem po svoje spravljaj v denar in seveda mnogo zaslužil.

Toda vsi niso našli mecenov ali pokroviteljstva pri vladarski blagajni. Rousseau za svoje številne spise v svojem življenju ni prejel belica. Preživljal se je s tem, da je prepisoval notne partiture za dvorske ali vojaške godbene zборе. Poleg tega je Rousseau živel v času, ko so na ljudi peresa že gledali s sumničjem. Le redko je med nje zašla podpora iz visokih krogov.

Diderot je prelomil oklep, ker je bil pač prvi „materialist“ in to tudi v praksi. Od takrat naprej so založniki morali plačevati honorarje in Diderot je postal dober zgled, ker je bil z njimi zelo strog in natančen.

THIERRY MAULNIER — AKADEMIK

Znani kritik in dramatik *Thierry Maulnier* je bil dne 13. februarja izvoljen za člana Francoske akademije. Od štiridesetih članov je bilo navzočih 27 in je T. M. dobil 20 glasov. Rodil se je 1. 10. 1909 v Južni Franciji in je zaradi izrednih uspehov na gimnaziji bil sprejet v najvišji zavod École normale, kjer je bil sošolec genialnega Roberta Brassilacha (de Gaulle ga je dal 1. 1944 ustreliti kot „kolaboracionista“, ker je naselil pod tvorbi fotografije, na kateri se komunisti pokazali Brassilacha preoblečenega kot člana nacistične milice), Maurice Merleau — Pontyja in Jacquesa Soustella. Komaj dvajsetleten je že pisal v NFR, glasilo literarne avantgarde v letih 1930. Sodeloval je na literarni strani lista *Action Française*. Ko mu je bilo triindvajset let, je obrnil nase oči literarne Francije z zbirko esejev „*La Crise est dans l'Homme*“. Stopil je med integralne nacionaliste smeri Charlesa Maurrasa. Leta 1943 je prejel literarno nagrado Akademije za esej „*Racine*“. Toda mlademu nacionalizmu je iskal novih temeljev, vendar v izrečnem spoštovanju konservativizma. Misli o tem razkriva delo „*Au-dela du nationalisme*“ (1937). V letu 1950 je sledilo delo „*Revolution du vingtième siècle*“.

Vendar je bolj splošno priznan kot dramatik. Često je na odru njegovo delo „*Course des rois*“ (1947), leta 1949 pa so pred portalom katedrale v Rouenu igrali njegov misterij „*Jeanne et les juges*“. Velik uspeh je imel z adaptacijo romanov, zlasti z „*Demoni*“. Dostojevskega, Krstna predstava je bila v Muenchenu in nanjo je prišel tudi *Bratko Krfci*, ki se je takrat ravno mudil v bavarski prestolnici. V ljubljanskih „*Naših razgledih*“ je potem napisal kritično poročilo in se razhudil nad tem, da je režiser Kirilov nadel Leninovo masko. Proglasil je tako ravnanje za „provokacijo“.

Leta 1959 je Akademija podelila T. M. za njegovo petdesetletnico najvišjo nagrado *Grand Prix de la littérature*.

Želim Vam mnogo uspeha in blagoslova ob vstopu v desetletnico Slovenske kulturne akcije. Ne klonite, ne izgubljajte poguma in ne umikajte se s širine v službi umetnosti in lepi besedi. Lep pozdrav, M. V.

DISTIHI

za desetletnico Kulturne akcije

Spoznanje

„Kaj pa je tebe treba bilo?“ se nekoč je mož zgražal.
Zdaj pa prav groza ga je: „Joj, ko bi Ti ne bila!“

Alkemija

Vede politične, list in slikarstvo, plesna umetnost —
Ruda vse to spremeni v Triptih, Meddobje in Glas.

Navdih duha

Nauk ekonomski je ta: brez fondov začeti ničesar!
Lado pa misli: Celó dolg naj idejo drži!

Potuha

Verz se za verzom vrsti in Tine ga izdaja kjerkoli,
vendar peklenko povest KA šele izda referent.

Okus

Ud ustanov je učenih in kritik in pisec in tajnik,
bolj od palač pa štimá šolo slikarsko iz lesa.

A. G.

Buenos Aires, 10 febr. 1964

— „DRUŽABNA PRAVDA“ (števil. 1. II. 1964) prinaša kritično poročilo o 52. knjigi Slovenske kulturne akcije. Maks Jan piše o Karla Mauserja povesti „*Ljudje pod bičem*“ med drugim naslednje: „Dobili smo v roke debelo knjigo plodovitega pisatelja Karla Mauserja, doslej njegovo najboljše in verjetno tudi najboljše delo. Človek ima občutek, da Mauser od knjige do knjige sam s seboj tekmuje. Dasi delo samo ni imelo namena biti „socialni roman“ ali kaj sličnega, smemo trditi, da je roman „*Ljudje pod bičem*“ tudi socialno branje. Saj se v romanu prepleta narodno, versko in socialno dogajanje kakor v življenju... Mauserjev poseg na omenjena področja vsekakor močno poveča vrednost knjige, katere nakup vsem rojakom toplo priporočamo.“

— Petnajsti kongres Mednarodne zveze za aplicirano psihologijo bo letos v Ljubljani. Trajal bo od 2. do 8. avgusta. Prva slavnostna sejo bo 2. avgusta popoldne. Znanstvena zasedanja se bodo začela dne 3. avgusta zjutraj. Jugoslovanski sekciji načeljuje prof. dr. Zoran Bujas v Zagrebu. Vabilo navaja, da je Ljubljana sredi važnega industrijskega področja in blizu znanim turističnim središčem na Bledu, v Bohinju in ob Jadranski obali. Prijave zbira filozofska fakulteta, oddelek za psihologijo, Aškerčeva ulica 12, Ljubljana. Na kongresu bodo priznani naslednji jeziki: angleščina, francoščina in ruščina. Med predavatelji iz Jugoslavije omenja seznam samo ime prof. B. Stevanovića iz Beograda. V organizacijskem odboru kongresa sta dva Slovenca: dr. Ivan Teličič in dr. Levin Šebek, oba iz Ljubljane.

— Letošnjo najpomembnejšo literarno nagrado *Prix Goncourt* je akademija *Goncourt* podelila pisatelju Armandu Lanouxu za delo „*Kadar plima popuša*“.

NAROČNINA ZA NOVI VIII. LETNIK

1. MEDDOBJE, štev. 1-2, str. 112, že izšlo.
2. Karel MAUSER: LJUDJE POD BIČEM, povest, II. del, okrog 400 strani.
2. MEDDOBJE, štev. 3-4, okrog 120 strani. Izide junija 1964.
3. Milan KOMAR: ESEJI, okrog 200 strani.
4. MEDDOBJE, štev. 5-6, okr. 120 strani. Izide novembra 1964.
5. GLAS SKA. Informativno glasilo o delovanju SKA in o kulturnem delu v svetu in doma.

ARGENTINA: broš. 1.400.—, vez. 1.500.— pesov; JUŽNA AMERIKA: broš. 1.600.—, vez. 1.700.— pesov; ITALIJA: broš. Lit. 8500.—, vez. 9500.—, FRANCIJA: broš. 65.—, vez. 75.— frankov; NEMČIJA: broš. 55.—, vez. 65.— DMK; AVSTRIJA: broš. 360.—, vez. 400.— šilingov; ZDA, ANGLIJA, AVSTRALIJA in ostale države broš. 16.—, vez. 17.— dolarjev.

Če bi razmere zahtevale, si pridr-
žujemo pravico cene spremeniti!

Lahko se plačuje tudi v obrokih.

— DARUJTE ZA TISKOVNI SKLAD SLO-
VENSKE KULTURNE AKCIJE IN GLASAI

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

M E D D O B J E
Letnik VIII štev. 1-2, str. 112

V S E B I N A :

Francè Dolinar: FRANC GRI-
VEC; Milena Šoukal: OB MICHI-
GENSKEM JEZERU (pesmi);
Milan Komar: VSAKDANJE
GLOSE II; Vinko Beličič: PO-
ŠTENJAK (črtica); Zorko Sim-
čič: PRIPISI K DNEVOM;
Tine Debeljak: OB SPOMINIH
NA FINŽGARJA; Ruda Jurčec:
SODBA PRED PRELATOM.

KNJIGE: Alojzij Geržinič: NOVI
SLOVENSKI PRAVOPIS.

ČAS NA TRIBUNI: Alojzij Ger-
žinič: PRAZNINA; inž. Albin Mo-
zetič: TEHNIKA IN KULTURA.
ZAPISKI: Martin Jevnikar: SLO-
VENSKA KNJIŽEVNOST V LE-
TU 1962.

Lepo prosimo cenjene naročni-
ke, da poravnajo naročnino, če so
še mogoče v zaostanku! Cene stal-
no naraščajo in mnogo prihrani-
mo, če kupimo papir.

Podprite tudi „GLAS“ z dari-
lom za njegov sklad, ker ga mnogi
dobivajo brezplačno. Potrudili se
bomo, da bo čim bolj odgovarjal
Vašim željam in pričakovanju. —
Hvala!

(Dalje s 1. strani)

tragedijo v z žico zamreženi Ljubljani, poleg tega pa so bili kot pro-
gresivni katoličani in liberalni nacionalisti vsaj nagnjeni k „sopot-
ništvu“, v kolikor ne direktno k sodelovanju z OF. Tudi ni pomislil,
da pisateljevo posvetilo velja celotni tragediji, ne samo prvemu delu.
Zato pa nikakor ne bo ta bravec razočaran pri drugem delu, ki kaže
naše medvojno dogajanje od druge strani: gledano s strani dobre-
poljskega deželana, ki je trenje te dobe doživljal na svoji koži in bil
vsak dan postavljen smrti pred oči. Ta drugi del se namreč dogaja
v Dobropoljah, kamor je bila prestavljena učiteljica Miklavčeva in
kjer je prišla v stik s preteklostjo te slovenske vasi, ki je morda naj-
bolj trpela v tem času. In pred očmi se ji odkriva drugačna podoba
medvojnih let, napadi komunistov in obramba vaških straž in domo-
brancev, pa na drugi strani tudi življenje partizanov, kakor ga spo-
znava iz pripovedovanja nadučitelja in njegove žene. Obe ti dve podobi
pa se strneta v turjaški katastrofi, ki se je je pisatelj sam udeležil.
Tako bo drugi del tista podoba te dobe, ki si jo med nami sleherni
želi in pričakuje.

Drugo leto bo sledil tretji del te prve emigrantske trilogije iz
naših medvojnih let.

2. Milan Komar: Esei. Vseučiliški profesor dr. Milan Komar je
ugleden sodelavec tujih in naših revij in avtor esejev in aforizmov;
nekateri so med tem že vzbudili mnogo pozornosti v naših publika-
cijah. Zbirka bo zdaj idejno komentiranje časa in sodobnega človeka
v njem. Ugled, ki ga naš znanstvenik uživa v argentinskem svetu in
med nami in kvaliteta njegovih spisov v naših publikacijah bo spričo
leposlovnega značaja naših izdanj zadnjih letnikov gotovo novost in
sprememba, ki bo zadovoljila modernega človeka.

3. Revija Meddobje bo letos izšla v šestih številkah (treh zvezkih)
in bo glavna kulturna vez med založbo in naročniki. Prav Meddobje je
postala najvidnejša afirmacija emigracijskega kulturnega ustvarja-
nja med nami ter kot taka neobhodno potrebna slehernemu, ki hoče
spoznavati problematiko časa, slovenskega človeka v njem še posebej.
S to revijo posega SKA najgloblje v sodobnost, pa tudi v prihodnost.
V njej pridejo najbolj do izraza najnovejši miselni tokovi na vsem
polju duhovnega udejstvovanja emigracije: poeziji, likovni umetnosti,
esejistiki, duhovno-kulturni problematiki, kritičnosti itd. Revija raste
v sodobnost in se uveljavlja s poudarkom v prepričanju, da bo letos
zbrala okoli sebe vse najvidnejše ustvarjalce po našem razseljenem
svetu.

4. Kot vedno, bo spremljal naše delo tudi GLAS SKA, kulturni
informativni list, ki ohranja zvezo med naročniki v svetu in poroča
o kulturnih dogodkih tudi v domovini. Zlasti bo spremljal delo in
vsebino kulturnih večerov. List je vključen v naročnino naročnikov,
prijateljem in mnogim ga pošiljamo brezplačno. Kako je priljubljen,
pričajo darila za njegov sklad — vemo: ne trkamo na gluha ušesa,
če ponavljamo našo hvaležno prošnjo zlasti tistim, ki še niso naroč-
niki, da prispevajo v njegov sklad!

Spričo gospodarske krize, ki jo preživljamo zlasti v Argentini,
smo primorani določevati cene v razmerju s težkočami. Ceno za letnik
objavljamo na drugem mestu.

Dosedanjim naročnikom se naj pridružijo še novi — iskreno želi-
mo, da bi se jih pridružilo čim več v oporo našemu delu, pa tudi, da
bi se povezali v veliko duhovno družino, ki nam je usoda prave slo-
venske kulture pri sre. Denar, darovan v kulturne in duhovne name-
ne, utrjuje rodove in generacije za stoletja. Vabimo, da nam poma-
gate tudi z nasveti in željami. Naše delo in vse skrbi naj preveva
zavest, da ohranjamo in utrjujemo vrednote, ki doma ne smejo priti
do izraza. Živimo v času, ki kar „vpije“ po sodelovanju in notranji
posvetitvi.

Urednik knjižnih zbirk.

CENE za pesniško zbirko Frana
Zorèta: DEŽELA; Argentina
120.— pesov; Južna Amerika
135.— pesov; Italija 900.— lir;
Francija 35 NF; Nemčija 6 DMK;
ZDA 1,50 dolarja; Kanada 1,50
dolarja (isto za ostale države).

— „Naša luč“, mesečnik za Slo-
vence na tujem, ki ga izdaja Mo-
horjeva družba v Celovcu, navaja,
da je v založbi Slovenske kulturne

akcije v Buenos Airesu izšel prvi
del povesti „Ljudje pod bičem“ iz-
pod peresa Karla Mauserja. To
je „povest velikega formata in
ima prvi del 440 strani. Pisatelju
iskreno čestitamo, da je napisal
tako lepo delo, kljub temu da si
služi vsakdanji kruh z delom v to-
varni svodrov. Ob skrbi za svojo
družino misli še na veliko sloven-
sko družino po svetu, ki rada bere,
kar on napiše“.